

2.4.3 Lisäselvitykset

Tekstin uusi muoto: Mikäli hakemus on puutteellinen, viranomaisen on pyydettävä tarpeelliset lisäselvitykset välittömästi vireillepanon yhteydessä, kuitenkin viimeistään 7 arkipäivän kuluessa hakemuksen saapumisesta ja annettava niiden toimittamiselle määräaika, enintään noin 2 viikkoa.

Mikä on muuttunut: Aiemmin lisäselvitysten toimittamisen määräaika oli 1-2 viikkoa.

3.1.1 Suunnitelma asiakkaan itsenäisen suoriutumisen edistämiseksi

Tekstin uusi muoto: Asiakkaalle laadittavaan asiakassuunnitelmaan voidaan myös kirjata ne toimenpiteet ja keinot, joilla oikeus täysimääräiseen toimeentulotuen perusosaan säilyy ja toisaalta myös ne seikat ja edellytykset, millä perusosaa voidaan alentaa.

Mikä on muuttunut: Aiemmin kohdassa puhuttiin vain aikuissosiaalityön asiakkaasta, mutta kohdalla viitataan nyt keneen tahansa asiakkaaseen.

4.1 Kodin välttämättömät kalusteet ja laitteet

Tekstin uusi muoto: Kodin perusvarustukseen voidaan myöntää avustusta vain poikkeustapauksissa, kun se asiakkaan tilanne ja olosuhteet huomioon ottaen on välttämätöntä kodin perustarvikkeiden saamiseksi esim. pitkän laitoshoidon, asunnottomuuden tai vankilatuomion jälkeen. Jälkihuolto nuoren kohdalla ensiasunnon perusvarustus maksetaan ensisijaisesti nuoren itsenäistymisvaroista.

Mikä on muuttunut: Ohjeessa ei aiemmin ollut määritelty, kenelle ja missä tilanteissa kalustusta tai laitteita voidaan myöntää. Lisätty tämä kappale suuntaviivoiksi myöntämiselle.

4.1.1 Kalustus

Tekstin uusi muoto: Enimmäissumma sänkyyn ja patjaan 100€. Terveydellisin syin erityisesti patjan hankintaan voidaan joutua myöntämään erikseen tukea.

Mikä on muuttunut: Aiemmin sängyn ja patjan hankintaan ei ollut ohjeellista summaa.

4.1.2 Kodinkoneet

Tekstin uusi muoto: Täydentävänä toimeentulotukena voidaan myöntää jääkaappi ja liesi, mikäli sitä ei asunnossa ole. Vuokra-asunnoissa tämä kuuluu vuokranantajan hankittaviin kodinkoneisiin. Pyykinpesukone myönnetään asiakkaalle, jos taloyhtiössä ei ole pesutupaa ja asiakkaalle, jonka terveydelliset syyt edellyttävät oman koneen käyttöä. Avustuksen määrä: Jääkaappi 200 €, liesi 200 €, pesukone 300 €, pölynimuri 50 €. Harkinnalla monilapsiselle perheelle voidaan myöntää suurempi summa.

Painavista terveydellisistä syistä voidaan myöntää astianpesukoneeseen 250 €. Terveydellinen syy todennetaan lääkärinlausunnolla tai esimerkiksi epikriisillä.

Mikä on muuttunut: Aiemmassa ohjeessa pesukone voitiin myöntää asiakkaalle, joka asui taloyhtiössä, jossa ei ollut pesutupaa vain, jos kyse oli lapsiperheestä. Muutettu ohjetta siten, että pyykinpesukone voidaan myöntää kenelle tahansa asiakkaalle, jos taloyhtiössä ei ole pesutupaa. Lisäksi tehty maininta, että summia voidaan harkita monilapsisen perheen kohdalla. Lisäksi lisätty ohje, jonka mukaan astianpesukoneeseen voi myöntää tukea, sitä ei aiemmin ole ollut.

4.2.1 Poikkeava vaatetus

Tekstin uusi muoto: Kuntouttavassa työtoiminnassa tai työkokeilussa tarvittavat vaatteet

Mikä on muuttunut: Ohjeessa ei aiemmin mainittu kuntouttavan työtoiminnan tai työkokeilun vaatuksesta. Nyt merkitty, että niihin voi tarvittaessa myöntää täydentävää toimeentulotukea.

4.3.1 Perheiden yhteiset tapahtumat

Tekstin uusi muoto: Perhejuhliin myönnetään tukea erityisen harkinnan perusteella esimerkiksi osallisuuden tai lapsen rippii- tai valmistujaisjuhlien mahdollistamiseksi. Tuki yhteensä noin 250€. Tuen määrää harkittaessa huomioidaan perheen koko.

Mikä on muuttunut: Aiemmassa ohjeessa ei ollut mitään ohjeistavaa summaa tuen määrästä. Nyt ohjeellinen summa 250€.

4.3.2 Lasten harrastukset ja leirit

Tekstin uusi muoto: Tukea voidaan myöntää:
alle 3-vuotiaat vain harkinnalla
3-4-vuotiaat 100€
5-10-vuotiaat 350€
11-14-vuotiaat 450€
15-17-vuotiaat 550€ vuodessa

Ensisijaista on, että perhe selvittää mahdollisuuden harrastusmaksun alentamiseen tai maksuvapautukseen.

Tuki myönnetään todellisten kulujen mukaan kuittien tai muiden tositteiden perusteella.

Mikä on muuttunut: Aiemmin ohjeessa oli harrastuksiin myönnettävänä summana 300€/vuosi/lapsi. Muutettu summaa porrastetuksi lapsen iän mukaisesti. Lisätty ohjeeseen myös korostus harrastusmaksun alentamisesta tai maksuvapautuksesta sekä siitä, että tuki myönnetään todellisten kulujen ja tositteiden perusteella. Näitä ohjeita ei aiemmin ollut.

4.3.3 Lasten urheiluvälineet

Tekstin uusi muoto: Samoin perustein, kuin harrastemenoihin, voidaan perheelle myöntää täydentävää toimeentulotukea välttämättömiin urheiluvälineisiin. Perhettä ohjataan hankkimaan välineet käytettynä.

Polkupyörään voidaan myöntää tukea:

3-4-vuotiaat 50€

5-10-vuotiaat 100€

11-14-vuotiaat 150€

15-17-vuotiaat 200€

Lisäksi pyöräilykypärään voidaan myöntää 20€.

Urheiluvaatteisiin/välineisiin voidaan myöntää enintään 100€. Vaatteet/välineet voi myöntää myös ilman harrastusmaksujen myöntämistä (jos lapsi harrastaa jotain omatoimisesti).

Urheiluvälineisiin myönnettävä täydentävä toimeentulotuki ei vähennä lasten harrastuksiin myönnettävää enimmäismäärää.

Mikä on muuttunut: Aiemmassa ohjeessa lapselle voitiin myöntää tukea pyörään ja kypärään yhteensä 100€. Nyt summaa porrastettu lapsen iän mukaisesti. Aiemmassa ohjeessa oli erikseen määriteltä, että suksiin voidaan myöntää 40€ ja luistimiin 25€. Nämä maininnat on nyt poistettu ja ohjeistetaan, että minkä lajin tahansa urheiluvaatteisiin tai välineisiin voidaan myöntää enintään 100€. Ajatuksena siis, että lapsi saattaa harrastaa mitä tahansa lajia omatoimisesti, jolloin voi saada siihen varusteita (esim. jalkapallo pihapeleihin tai kengät lenkkeilyyn). Vaate-/välineraha voidaan kuitenkin myöntää myös varsinaisen harrastusrahan lisäksi.

4.3.4 Lasten tarvikkeet

Tekstin uusi muoto: Tuen määrä yhteensä 300€ lapsen syntyessä. Mahdolliset myöhemmät tuen tarpeet harkitaan erikseen.

Mikä on muuttunut: Aiemmin ohjeessa määriteltiin lasten tarvikkeisiin myönnettäväksi summaksi 300€. Nyt ohjetta täsmennetty, että kyseinen summa voidaan myöntää lapsen syntyessä ja mikäli myöhemmin ilmenee muuta tuen tarvetta aiemmin myönnetyn lisäksi, asia harkitaan erikseen.

4.4.1 Opiskelutarvikkeet ja -matkat

Tekstin uusi muoto: Tuen määrä

- välttämättömät kirjat tarpeen mukaisesti
- työvaatteet ja tarvikkeet kertaluonteisesti todellisten kustannusten mukaan
- tietokone kertaluonteinen 300 € (mikäli koulu ei korvaa)
- linja-autokortin omavastuuosuus

Myös muualla kuin lukiossa tai ammatillisessa oppilaitoksessa opiskelevalle voidaan myöntää enintään 300 € tietokoneeseen, jos koneen hankinta on opinnoissa välttämätöntä.

Mikä on muuttunut: Aiemmassa ohjeessa välttämättömiin kirjoihin myönnettävä summa oli 300€/vuosi ja kirjat ohjattiin ostamaan ensisijassa käytettynä. Nyt enimmäissumma poistettu. Kirjojen ostamista käytettynä on vaikea enää suosia, koska kirjat ovat useimmiten sähköisiä. Tässä

ohjeessa on hyvä ottaa huomioon myös se, että mikäli toisen asteen koulutuksesta tulee esityksen mukaisesti maksutonta lakiuudistuksen myötä, ei kirjoja tarvitse enää myöntää toimeentulotukena.

Aiemmassa ohjeessa oli myös merkintä, että tietokoneeseen voidaan myöntää lukiolaiselle tai ammatillisen oppilaitoksen opiskelijalle enintään 300€. Nyt lisätty maininta, että tietokone voidaan myöntää myös muualla opiskelevalle, mikäli koneen hankinta on opinnoissa välttämätöntä.

4.4.2 Tutkintomaksut

Tekstin uusi muoto: Opintojen suorittamiselle välttämättömät lupa- ja pääsykoemaksut, YKI-testin maksu, yo-tutkintomaksut tai vastaavat voidaan myöntää todellisten menojen mukaan toimeentulotuen asiakkaille. Lukukausimaksuja ei huomioida toimeentulotuen menona. Erilaisiin kortteihin/passeihin (esim. työturvallisuus, tulityö, anniskelu) voidaan myöntää tukea, mikäli kortin hankinta tukee asiakkaan työllistymistä.

Mikä on muuttunut: Lisätty huomioitaviin maksuihin lupa- ja pääsykoemaksut, YKI-testin maksu, yo-tutkintomaksut tai vastaavat maksut sekä erilaisten työllistymistä tukevien korttien ja passien suorittamisen maksut.

4.5. Jälkihuolto nuoren täydentävä toimeentulotuki

Tekstin uusi muoto: Kunnan on velvollisuus järjestää jälkihuoltoa lastensuojelulain 75 §:n ja kotoutumislain 27§:n mukaisesti. Velvollisuus on lastensuojelulain nojalla voimassa viisi vuotta lastensuojelun asiakkuuden päättymisen jälkeen ja kotoutumislain nojalla siihen asti, kunnes lapsella/nuorella on huoltaja, molemmissa kuitenkin enintään siihen saakka kun nuori täyttää 25 vuotta. Kaikkien jälkihuolto nuorten täydentävästä toimeentulotuesta, sekä itsenäistymisvaroista päättää jälkihuollosta vastaava työntekijä.

Jälkihuolto nuorten kohdalla ensiasunnon perusvarustus maksetaan ensisijaisesti nuoren itsenäistymisvaroista. Mikäli nuorelle ei ole kertynyt omista tuloista tai varoista itsenäistymisvaroja, on kunnan tuettava nuoren sijoituksen päättyessä tätä mm. asumiseen liittyvissä menoissa tarpeellisilla itsenäistymisvaroilla (lastensuojelulaki 77§). Nämä kunnan omista varoistaan maksamat itsenäistymisvarat ovat siis toimeentulotukeen nähden ensisijaisia.

Mikä on muuttunut: Tarkennettu tätä alalukua muuttuneen lastensuojelulain mukaiseksi eli jälkihuollon kesto 25 vuoteen asti. Lisäksi lisätty kotoutumislain 27§:n piirissä olevat nuoret mukaan tähän ohjekohtaan. Täsmennetty myös ohjetta tilanteissa, joissa lastensuojelun jälkihuollossa olevalle ei ole kertynyt itsenäistymisvaroja.

4.6.3. Perustoimeentulotukeen kuulumattomat terveydenhoitokulut

Tekstin uusi muoto: Reseptilääkkeisiin haetaan aina ensisijaisesti perustoimeentulotukea Kelalta. Mikäli Kela ei myönnä tukea, voidaan henkilölle välttämätön hoito yhteistyössä hoitavan lääkärin kanssa turvata myöntämällä lääkkeeseen täydentävää/ehkäisevää toimeentulotukea. Tilanteessa on syytä selvittää ja arvioida asiakkaan kokonaistilannetta.

Mikä on muuttunut: Lisätty maininta, että jossain tilanteessa tuki voi olla myös täydentävää. Korostettu asiakkaan kokonaistilanteen arviointia.

4.6.4 Asiakasmaksut

Tekstin uusi muoto: 1.7.2021 alkaen maksukatto laajenee koskemaan myös sellaisia asiakasmaksuja, joihin on myönnetty toimeentulotukea.

Mikä on muuttunut: Lisätty maininta tulevasta terveydenhuollon maksujen maksukaton laajentumisesta.

4.6.5 Työllistymistä edistävät matkakulut

Tekstin uusi muoto: Työkokeilussa olevalle voidaan myöntää matkakulut tarvittaessa täydentävänä toimeentulotukena ensimmäisen kuukauden ajan.

Mikä on muuttunut: Lisätty tämä ohje. Aiemmat ohjeet koskeneet vain kuntouttavaa työtoimintaa.

4.6.6. Kuntoutumista tukevat matkakulut

Tekstin uusi muoto: Laitospäihdekuntoutukseen menijän matkakulut myönnetään pääsääntöisesti Kelasta perustoimeentulotukena. Avokuntoutusta päihde-, mielenterveys- tai sosiaaliseen kuntoutuksen yksikössä voi olla myös perusteltua tukea täydentävänä toimeentulotukena myönnettävillä matkakuluina. Mikäli kyseessä on terveydenhuollon kuntoutus, ohjataan asiakas hakemaan tarvittaessa matkakorvaus Kelasta.

Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvalla henkilöllä myönnetään kuntouttavan työtoiminnan matkakulut kuntouttavan työtoiminnan lain perusteella. Asiakkaalle, joka käy kuntouttavassa työtoiminnassa polkupyörällä eikä siis hae erikseen matkakuluja kuntouttavan työtoiminnan aikana, voidaan myöntää täydentävää toimeentulotukea pyörän huoltoon ja varusteisiin kerran vuodessa (enintään yhteensä 150 €/vuosi).

Mikä on muuttunut: Poistettu ohje tuen myöntämisestä laitospäihdekuntoutuksen matkakuluista ja lisätty ohje, että laitospäihdekuntoutuksen matkakulut myönnetään pääsääntöisesti Kelan perustoimeentulotukena. Lisäksi merkitty uusi ohje polkupyörällä kuntouttavassa työtoiminnassa käyvän asiakkaan tukemisesta, ohjetta ei aiemmin ollut.

4.7.3 Todistusten kääntäminen, kansalaisuus ja pankkitilittömien laskujen maksu

Tekstin uusi muoto: Kansalaisuushakemuksesta aiheutuvat kulut ovat toimeentulotuessa huomioitavia vain erityisperustein. KHO:n antaman päätöksen mukaan asiakkaan tulee antaa erillinen selvitys siitä, miten Suomen kansalaisuuden saaminen edistää hänen tai hänen perheensä mahdollisuuksia pitää huolta elannostaan. Jos perustelut ovat riittävät, voidaan kulut myöntää täydentävänä toimeentulotukena kuittia vastaan (KHO 22.8.2001/1903).

Mikä on muuttunut: Aiemmin ohjeessa ei mainittu kansalaisuushakemusten kuluja, joten lisätty ohje.

4.9.1 Edunvalvonta

Tekstin uusi muoto: Edunvalvontavaltuutus on edunvalvontaa kevyempi vaihtoehto. Edunvalvontavaltuutus tulee voimaan, kun digi- ja väestötietovirasto on sen vahvistanut. Valtuutettu voi pyytää vahvistamista, kun valtuuttaja on tullut kykenemättömäksi hoitamaan asioitaan. Digi- ja väestötietovirasto perii maksun edunvalvontavaltuutuksen vahvistamisesta. Edellä mainitut kulut huomioidaan eräpäivän mukaisesti täydentävän toimeentulotuen menoina (edunvalvontavaltuutuksen osalta yhden valtuutetun vahvistaminen). Mikäli edunvalvontapalkkio on huomioitu asumispalvelun asiakasmaksun laskelmassa kuukausittaisena menona, niin maksuun ei myönnetä erikseen täydentävää toimeentulotukea.

Mikä on muuttunut: Lisätty ohje koskien edunvalvontavaltuutusta ja asumispalvelun asiakasmaksun laskelmassa huomioitua edunvalvontapalkkiota. Näitä ohjeita ei aiemmin ollut. Muutettu lisäksi tekstiin maistraatin tilalle digi- ja väestötietovirasto.

4.9.3. Vuokravakuus

Tekstin uusi muoto: Vuokravakuus myönnetään ensisijaisesti Kelan perustoimeentulotuesta. Mikäli Kela ei myönnä vakuutta, mutta työntekijä arvioi, että muutolle on perusteet, työntekijä voi tehdä puoltolausunnon Kelaan. Mikäli Kela ei edelleen myönnä vakuutta, voidaan vakuus myöntää erityisin perustein täydentävänä/ehkäisevänä toimeentulotukena. Mikäli asunto on toisella paikkakunnalla, vakuus myönnetään määräaikaisena. Kohtuulliset asumismenot ylittäviin asuntoihin ei vuokravakuutta lähtökohtaisesti myönnetä.

Mikä on muuttunut: Kokonaan uusi ohje.

5.5 Asunnottoman asiakkaan tilapäinen asuminen

Tekstin uusi muoto: Tilapäinen asuminen suunnitellaan ja järjestetään yhdessä sosiaaliohjaajan tai sosiaalityöntekijän kanssa. Tarvittaessa kuluihin voidaan myöntää täydentävää/ehkäisevää toimeentulotukea, mikäli kulut ovat sellaisia, joihin ei perustoimeentulotukea saa Kelasta.

Mikä on muuttunut: Aiemmassa ohjeessa oli tarkempi ohje tilapäisasuntojen vuokraamisesta. Työryhmäläisten mukaan ohjetta ei käytännössä ole sellaisenaan sovellettu, joten viety ohjetta yleisemmälle tasolle.

5.6 Tavaroiden varastointi

Tekstin uusi muoto:

Mikä on muuttunut: Poistettu ohje, koska tavaroiden varastointi kuuluu Kelan perustoimeentulotukeen.

6.4 Jälkihuoltona maksetun toimeentulotuen takaisinperintä

Tekstin uusi muoto: Jos toimeentulotukea hakeva on jonkin toisen kunnan jälkihuollettava, voidaan myönnetty toimeentulotuki periä ko. kunnalta 25 ikävuoteen saakka lastensuojelulain

nojalla. Perintäpäättös lähetetään tiedoksi jälkihuollosta vastaavalle kunnalle, sekä tiedoksi oman kunnan talousyksikköön.

Mikä on muuttunut: Korjattu ikäraja uuden lastensuojelulain mukaisesti 25 ikävuoteen.